

Halasi Zoltán

KARANTÉN

Kilencévesen kórházba kerültem.
 Kis ablakon adták a reggelit.
 Először tetszett: „Na, ez egy elit
 hely. Itt főúrián vendégelik
 az embert. Forró kakaó! kalács!
 barackdzsem is! Tyúha! Ez már igen.
 A tálca sem, mint a napköziben,
 háromszög papundekli, csurgatott
 színes. Csinos ezüstutánzatot
 hozott – ki is? Hiszen csak úgy becsusszant
 az almazöld lapon, tapintatot,
 jó illatot lehelve, hosszant...
 Milyen tisztességtudó illető!
 Jelenléte, úgy értékelte, bosszant,
 s hogy az úrfi nyugalmasan egyen,
 ellépett látatlan, lábujjhegyen.
 Aranyba kéne foglalni e nőt!”
 – magamban adtam az előkelőt.

Hanem a gőz: gőz. Lassan párolog.
 Picit zavarni kezdett pár dolog.
 „Minek külön szoba? kukucska? rács?
 Netán, hogy én, a csikos pizsamás,
 ki ne rontsak a zöld falak közül?” Nem
 hittem még. Csak a sejtéstől kövülten
 – hogy nem a méltóság alkalmasint,
 ami e reggelivel rámkacsint –
 történhetett, hogy kezemben a bögre
 megállt. Előbb, mintha örökre.
 Majd mintha akasztaná fakra, szögre,
 hajolt a galléromra. Lötty, le.
 Közben az eszmélkedés résein
 szivárogtak tovább kérdéseim:
 „Lehet? Nem lehet!... hogy ez egy karantén?
 Ha mégis: hogy kerülök ide pont én?
 Azért volnék itt – büntetésből – mostan,
 mert egész nap a tűző rekkenőben
 leállíthatatlanul futballoztam?
 A felnőtt világ élve eltemet,
 csak mert a flaszteron céklára főtten
 kifutottam a lelkemet?”

Ehhez kevés az a kis hőemelkedés
 meg a múltó rosszullet, amivel
 azok hárman, a gondos rohamosztog,
 mentőbe vágta és behozta...”
 Éreztem, ahogy a szám görbül el,
 és ahogy megroggyan az érvelés.
 „Valami válasznak csak jönni kell...”
 Mint lefekvésre jön a felkelés.

Nem jött. Hacsak a könyökhajlatom
 – tűpárna lett – annak nem mondhatom.
 Meg ami kísért, az anatómia-
 szerűen hangzó „Micsoda rossz véna!”
 a béna nővér szájából, aki
 délelőtt a bőröm lyuggatta ki
 olyan megszállottan követve elvét,
 mint aki akkor talál, mikor elvét.
 Egy népművész lappangott benne. Mintha
 ilyen előpontozott hímzésminta:
 Világfa, Szarvasnyom, kék csillagtérkép
 nélkül soha nem készülhetne vérkép.
 Karom tisztelgésre várva, fakard.
 Elvégre míg szűrős kegyével ápolt,
 test az időben, egy s más eltakart,
 Gömbölyköpeny legalább társaság volt.

Mert délutánonként, mikor a lágy szösz, a
 hullajtott papírt görgette meg-
 meglődülő, nehézkes mozdulattal
 a sétány sárga szalagján s az ág közt,
 a gesztenyék, platánok, kőrisek
 közt bújócskázó ezerszemű nappal
 játszott a szél, akárha macska volna
 s a levélrésekben a fény egerke,
 mint aki homlokával nézdeli,
 láttam, hogy ami játékra ítélte,
 az most a villogáson áthatolva
 a pillanat arcát kettészeli,
 s engem, bár testem a rácson belül még,
 üres golyót, felkap és oda fúj át,
 ahol nem rág következmény vagy ok,
 áttetsző nyár van, opál egyedüllét,
 de úgy tart itt, hogy érezteti súlyát:
 kavargó mézben buborék vagyok.

Az ilyen látás tehette-e vagy más,
 bezártság szülte délutáni hagymáz,
 én már nem is tudom – mindenesetre
 úgy léptek elem, mintha csak keretbe
 fogná őket a csilló s nem vitás;
 tőlem elszakadó realitás;
 a lomb fent, lent a biztonsági árok
 s az ablak, amit kétfelé kitérők –
 láttomra mind a kettő visszahőkölt
 kissé, azonban jó szülőhöz méltón
 uralkodott a nyelvhegyére ért „Ó!”-n,
 csupán a belső tűz körüli kőkört
 húzta az ijedség némileg összébb.
 A „Hogy vagy?” mégis úgy szólt, mintha holt,
 vizes fa lángból küld sikolyt.
 Erre – fűrésztől – vékonyka „Kösz szép”
 felelt. „És más ördögfióka itt,
 olyan, mint te, van-e? És... érdekelne,
 mit olvasnál szívesen: Jókait?”
 – beszélt apámból, jóllehet mosolyt
 erőltetett, a mély aggodalom.
 Valahogy úgy állt, mintha térdepelne
 „Sakkozni is tudsz. Biztos volna partner!”
 az ágyam vagy már a ravatalom
 mellett – Hogy mit szeretnék. Majd kifőzzük
 együtt – egy sor kérnivalót hadart el,
 lévén a látogatási idő szűk.
 De a felöltött derű is ború,
 a távolság is járhatatlan hid lett
 köztünk, ő pedig szinte kiskorú,
 gyámoltalan – attól, hogy nem segíthet.
 Anyám bátortalankodott. „Ruha...?”
 Hogy mondjam meg: Mindent fertőtlenítnek,
 amihez érek... Ám apám: „Huha,
 már mennünk kell.” ...és hogy ezen a szárnyon
 rajtam kívül csak eltévedt madárnyom
 található. Miattam üzemel, mert...
 mert mért? ha én azt tudnám... – Hát csak intek, elnyelt
 zokogással, gyerekeknek a fölött,
 ütemesen a kezem rázva – csörgőt.

Három hét volt vagy három évtized?
 Hallgatni így, ütődött korabölcse
 – hajtépdeső ujjak, szipákoló orr –,
 ahogy aztán falépcsőn felbiceg
 egy beteg, egy csap megengedve szörcsen,
 a tetőn az ereszvályúba szánkáz

egy letört gally vagy dohog egy kazánház;
 valahol élet – teaforraló forr...
 várni, hogy est legyen: paplan tudatköd...
 hisz a valóság orvosi titok. –
 Napszúrás? Nem. Kolerát gyanítok
 én is, mint akkor ők. Árnyéka aggaszt,
 de már komor növényi ámulat köt
 ide, mint téglafalhoz a smaragd gatz.

Méhes Károly

SZABÓ ESZTER; VAGY VALAKI MÁS

Mért lépett *ezért* az ablakhoz? Nem, semmi köze a kettőnek egymáshoz. Ha így merült volna föl, valós kérdésként, bizonyára tiltakozik, hogy ő csak, voltaképp, egészen másutt járt az esze, a lába tette ezt vele, hogy odalépett, a térdét is beverte a radiátorba. Sőt egyszerre ki is szállt a fejből, amivel foglalkozott, tehát nem is lehetett annyira fontos, mert anélkül, hogy komolyan gondolta volna, hogy „Na most kilesek az ablakon”, szintén önkéntelen és gyors kézmozdulattal félrelibbentette a nejlonfüggönyt, de nem volt képes átlátni az üvegen, hanem csak az üveget látta, mert az üvegen egy erős, V alakú repedés vágatott le s föl, és ahol a két szára találkozott, ott a repedés vastagabb volt, látszott, hogy onnan indult ki minden. Odanyúlt, és az ujját végighúzta a V betűn. Csakis egy kósza madár lehetett, vélte, egyszer egy lakodalom alkalmával látta, amint egy galamb teljes sebességgel a ház falának repült, megrázkódott, és hangtalanul hullott le a földre, s a háziak fölemelték, és egy cirádás tányéron az ifjú pár elé járultak vele, mondván, a galamb szerencsét hoz. Egy halott a lakodalmas házban? – már akkor is furcsállotta. Lenézett a járdára, de ott nem feküdt halott madár.

Ádám azért ugrott föl s lépett kissé indulatosan az ablakhoz, mert nem találta a születési anyakönyvét, hiába kereste. Helyette rálelt egy papirosra, amire egyáltalán nem lett volna szüksége. A születési anyakönyv a külföldi ösztöndíjpályázatához kellett volna, nem értette, hogy minek, de ez kikötés volt. Ha csak ezen múlik, gondolta, s előkereste az eléggé szakadozott, rongyos dossziét, amit a szülei nyitottak a számára, mikor megszületett, apja betűivel állt a fedelén, hogy „ÁDÁM”, s első emlékként azt a gézszalagot helyezték itt el, amit a szülészetten viselt a csuklóján, veres cérnával, ákombákomból öltésekkel belevarrva a nevét. A szalag megvolt, azt hitte, a születési anyakönyv se lehet máshol. Hát tévedett.

Csöndes délutánnak indult, de mikor a táviratos postás csöngetett, már háromszor túrta végig a rongyos dossziét. A postás foncsorozott szemüveget viselt. Ádám duplán látta magát benne kicsiben, amint aláír, majd a zsebében kotorászik, de mert csak egy ötszázas volt nála, nem tudott borralalót adni, és a postás köszönés nélkül távozott, ő még utána nézett a folyosón, ennyit igazán megtehet, gondolta, s látta, hogy a postás